

Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle

Pyydettyinä lausuntona totean tarkastusvaliokunnalle kunnioittaen seuraavaa:

1. Eduskunnan matkustamista koskevat määräykset ja ohjeet

Matkustamista koskevien ohjeiden säädösperusta on edustajanpalkkiolain 1a-1c §:ssä (330/1976 ja 1071/1998). Niiden perusteella kansliatoimikunta on 20.12.2021 hyväksynyt matkustussäännön (liitteenä) jota täydennetään hallintojohtajan antamalla matkustussäännön soveltamisohjeella (liitteenä). Valtion matkustusohjeita ja verohallinnon päätöksiä käytetään täydentävänä ohjeistuksena: esimerkiksi kilometrikorvaukset ja päivärahat lasketaan viime mainittujen mukaan.

Eduskunnan omat säännöt ja ohjeet löytyvät sanahauulla eduskunnan intrasta (Areena). Lisäksi matkahallinnon virkamiehet neuvovat niiden käytöstä.

Vuoden 2020 maaliskuusta lukien matkustussäännöstä ja ohjeista on koronaepidemian vuoksi poikettu. Olennaisin poikkeus on edustajalle annettu oikeus käyttää harkintansa mukaan omaa autoa ja laskuttaa kilometrikorvaukset.

2. Matkustamisen hyväksyminen ja tarkastaminen

Matkapäätöksen tekemiseen oikeutetusta tahosta on säädetty matkustussäännön 4 §:ssä. Päätöksentekijä vaihtelee kohteesta (ulkomaat/kotimaat) ja matkustajista (virkamiehet/edustajat) riippuen. Kun kyseessä on säännön 4 §:ssä nimetyt kansainväliset järjestöt ja edustajien tavanomaiset eduskuntatyöhön liittyvät matkat, erillistä matkapäätöstä ei tarvita.

Kun päätös on saatu järjestävä taho (esimerkiksi valiokunnan virkamies) tekee tarvittavat toimet: hankkii lentoliput ja hotellit matkatoimiston kautta ja tekee muut matkajärjestelyt.

Matkan jälkeen - kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä - matkan järjestelyt hoitanut virkamies tekee matkustajien puolesta heille matkalaskut valtion käyttämään M2-nimiseen matkajärjestelmään.

Matkustajalle korvataan yleensä päivärahat matkan keston mukaan sekä mahdolliset muut esim. matkakohteessa liikkumiseen liittyneet itse maksetut kulut (mm. taksit).

Kuluista on oltava tositteet ko. henkilön matkalaskun liitteeksi. Matkalaskun tekijä lisää laskulle liitteiksi myös matkatoimiston lähettämät kulukuitit lennoista, hotelleista, matkan ohjelman sekä ilmaiset ateriat.

Matkalaskun tekemisen jälkeen matkalasku lähtee hyväksyntäkierrokselle. Kierroksen ensimmäisessä vaiheessa matkahallinto toimii asiantarkastusryhmänä, joka tarkastaa, että matkalaskulta löytyy tarvittavat tiedot. Näitä tietoja ovat päätösnumero matkasta, matkan kohde ja selvitys matkustavasta tahosta, mahdollisen matkaennakon käsittely, mahdollisten veloitettavien itse maksettujen kulujen oikeellisuus ja kuitit, matkalla tarjotut ilmaiset ateriat ja matkalaskun tiliöintien tarkastus. Viime mainitulla tiliöinnillä huolehditaan siitä, että matkalaskun kulut kohdentuvat oikealle taholle: talousarviokirjanpidon tili, toimintayksikkö, toiminto, seurantakohde.

Kierroksen toisessa vaiheessa lasku siirretään lopulliselle hyväksyjälle (palvelukeskuksen päällikkö), joka hyväksyy laskun.

Viimeisessä vaiheessa lasku siirtyy maksatukseen ja kirjanpitoon Palkeisiin.

Poikkeusmenettelyistä kysytään hallintojohtajan kanta, jolla on matkustussäännön kohtien 3 §, 7 § ja 30 § määrittelemät valtuudet poiketa säännöistä, esimerkiksi hyväksyä perustellusta syystä muun kuin halvimman matkustustavan käyttö.

3. Finnairin bonuspisteiden käyttöä koskevat säännökset

Eduskunnan omat säännöt matkustuspalveluiden tarjoajien (lentoyhtiöiden) etuohjelmista ovat selkeät ja vastaavat valtionhallinnon yleisiä ohjeita. Ne koskevat Finnair Oyj:n etuohjelman – joka on 13 lentoyhtiön Oneworld -allianssiin yhteinen – lisäksi myös muita etuohjelmia. Näitä ovat esimerkiksi Star Alliance, johon kuuluvat toisinaan matkoihin käytetyt Lufthansa ja SAS.

Matkustussäännön 28 §:n (Matkoista karttuvien etuuksien käyttäminen) kuuluu seuraavasti:

”Eduskunnan maksamasta matkasta kertyvät bonuspisteet ja muut etuudet käytetään vain eduskunnan virkamatkoihin tai kansanedustajan tehtävien hoitamiseksi tehtäviin matkoihin. Matkalle osallistujan on huolehdittava siitä, että pisteet ja muut etuudet kerätään eduskunnan käyttöön. (9.6.2016) Pisteiden ja muiden etuuksien käytöstä matkojen maksamiseen, matkatavaroiden ylipainomaksuihin, matkustusluokan korottamiseen tai muihin vastaaviin tarkoituksiin päättää matkajärjestelyistä vastaava virkamies.”

Matkustussäännön soveltamisohjeissa selvennetään asiaa rajaamalla niiden käyttöä ja kieltämällä niiden siirto toiselle henkilölle. Ohjeessa todetaan seuraavaa:

”Kansanedustajilla ja paljon matkustavilla virkamiehillä on Finnairin bonuskortit, joille kertyy eduskunnan maksamista lentomatkoihin pisteitä. Niitä kertyy myös muiden Oneworldiin kuuluvien lentoyhtiöiden lennoilta. Pisteitä voi käyttää vain sama henkilö, jonka pistetilille ne ovat kertyneet. Finnairin pisteitä voi käyttää sekä kotimaan että ulkomaan lentoihin.

Eduskunnan maksamilta lennoilta kertyneet pisteet käytetään eduskunnan hyödyksi ensisijaisesti matkakustannusten alentamiseksi. Pisteitä käytetään kansanedustajan tehtävien hoitamiseen liittyviin matkoihin ja eduskunnan virkamatkoihin. Matkatoimistolla on oikeus käyttää myös kotimaan lentomatkoihin pisteitä aina, kun se on mahdollista.¹ Lisäksi pisteitä voidaan käyttää matkatavaroiden lisä- ja ylipainomaksuihin, matkustusluokan korotuksiin, lentoasemien lounge-tilojen (vast. satamien tilojen) ja muihin vastaaviin matkoihin liittyviin tarkoituksiin. Käytöstä päättää matkajärjestelyistä vastaava virkamies yhteistyössä eduskunnan matkatoimiston kanssa.

Jokainen pistetilin haltija vastaa siitä, että yksityisiin matkoihin tai muihin kuin matkasuunnitelman mukaisiin palveluihin ei käytetä eduskunnan pisteitä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa kansanedustajan matkajärjestelyistä vastaa virkamies.”

4. Finnairin bonuspisteiden käytännöt ja niiden valvonta

Edellä kuvattujen sääntöjen perusteella eduskunnan maksamasta matkasta kertyvät bonuspisteet ja muut etuudet käytetään vain eduskunnan virkamatkoihin tai kansanedustajan tehtävien hoitamiseksi tehtäviin matkoihin. Säännössä ja soveltamisohjeessa korostetaan, että matkustajan on huolehdittava siitä, että pisteet ja muut etuudet kerätään eduskunnan käyttöön.

Eduskunnan kanslia ei valvo eikä voi valvoa pistetilin käyttöä.

Vastuun asettaminen matkustajalle perustuu Finnairin bonuspistejärjestelmään, johon ei sisälly mahdollisuutta kerryttää kanta-asiakasetuuksia eli nk. pisteitä yrityksen yhteen tiliin. Myös virkamatkoja tekevät matkustajat kerryttävät etuuksia omalle henkilökoh-
taiselle kanta-asiakastililleen.

Valtiorahaston virastoilla on ns. hyödyntämisvelvollisuus (valtion talousarviolaki 22 §) tiettyihin yhteishankintasopimuksiin. Hyödyntämisvelvollisuus koskee mm. reittilentosopimusta. Hanselin kilpailuttamaan reittilentosopimukseen liittyneet virastot kuuluvat automaattisesti mukaan Finnairin yritysohjelmaan. Eduskunnan oma matkatoimistosopimus lähtee samasta periaatteesta.

Finnair Plus on Finnairin tarjoama kanta-asiakas ohjelma matkustajille. Ohjelmaan liittyy yksityshenkilönä ja sopimus ohjelmaan liittymisestä on matkustajan ja Finnairin sopimus. Viraston liittyminen Finnair Plus -kanta-asiakasohjelmaan ei ole mahdollista.

Matkustaja hallinnoi etutiliään käytössään olevalla käyttäjätunnuksellaan ja salasana-
llaan, joko netissä tai Finnairin mobiilisovelluksen kautta.

---

¹ Matkatoimisto ei pysty käyttämään pisteitä uuden maksudirektiivin tultua voimaan. Käyttö edellyttää pankkitunnus-
silla tunnistautumista.

Finnair Plus –ohjelman ehtojen mukaisesti, samalla matkustajalla voi olla kaksi eri kanta-asiakastiliä eli korttia. Matkustaja voi kerryttää lomamatkoista ja virkamatkoista kertyviä etuuksia eri tilille.

Jokaiselle kanslian tiedossa olevalle pluspistetilin saaneelle edustajalle on toimitettu tilin käyttöön oikeuttava kortti ja tunnusluku (pin-koodi). Kortti ja pin-koodi eivät ole eduskunnan kanslian käytössä. Jos kansanedustaja on ilmoittanut matkahallintoon Finnair plus -pistetilin numeron, on tieto matkatoimistolla ja pisteet karttuvat pistetilille. Pistetilin seuranta edellyttää tietoa Finnair-plus-tilinumerosta ja pin-koodista. Jos ne ovat kateissa, tietoa saa www.finnair.fi -sivustolta.

Finnair-plus -pisteitä ei voi käyttää keskitetysti: verkkomaksupetoksien estämiseksi pluspistelennon ostaminen edellyttää tunnistautumista omilla pankkitunnuksilla.

On myös aiheellista todeta, että pistetilin myöntänyt Finnair Oyj noudattaa puolestaan suuren, kansainvälisen lentoyhtiöallianssi Oneworldin sääntöjä. Bonuspistejärjestelmän muuttaminen edellyttäisi siten muiden Oneworld -yhtiöiden suostumusta. Suuret yhtiöt - esim. American Airlines, Japan Airlines, British Airways – olisi saatava mukaan.